

Jaarverslag 2018

door Jack Geraeds, voorzitter Heemkundevereniging Roerstreek

De laatste jaren hebben we afscheid moeten nemen van diverse (bestuurs)leden van de Heemkundevereniging Roerstreek. Ook in 2018 hebben we weer een groot verlies moeten lijden. Op 19 juni hebben we veel te vroeg afscheid moeten nemen van Dennis Janssen. Dennis werd geboren in Sint Odiliënberg, bezocht de mavo aldaar en was later docent, maar was bovenal voorvechter van het cultureel erfgoed en dan met name in Roermond. Zo was hij jarenlang voorzitter van de stichting *Ruimte*, maar de Roerstreek vergat hij nooit. Dat Dennis de HVR een warm hart toedroeg, bleek onder meer uit de donatie die we na zijn overlijden mochten ontvangen. Naar aanleiding van zijn artikel over *The Thunders* in het *jaarboek 42* (2010) regelde hij een optreden van deze groep tijdens de presentatie van het jaarboek. Hij was de grote animator achter de tentoonstelling over de Roerstreekmavo en wijdde daar ook hij twee artikelen aan. Dennis was een rustige, evenwichtige, humoristische man. Hij heeft veel gedaan voor het behoud van culturele waarden in Roermond en de Roerstreek.

Museum

De in december 2016 ingerichte vitrines voor de zandstenen beelden van de heiligen Johannes en Jacobus hebben ook in 2018 de bezoekers van ons museum verwelkomd. De beelden zullen vermoedelijk in 2019 worden geplaatst in de Basiliek. De geplande herinrichting van het museum, die in 2017 is ingezet, heeft in 2018 slechts een beperkt vervolg gekend. De vitrines werden voorzien van nieuwe infopanelen maar de vormgeving van de schatkamers is door tijdgebrek beperkt gebleven tot de vervaardiging van een prototype. De verdere uitwerking zal in 2019 plaatsvinden. Boven de entree van het museum is een buitenlamp geïnstalleerd zodat bezoekers in het donker de terrastreden beter kunnen zien.

Museale collectie

De museale collectie is in 2018 gegroeid met onder meer drie schilderijen. Zo is de heemkundevereniging in het bezit gekomen van een aquarel van de Kerkberg van Johannes A. van der Drift. Hoe dit aquarel in ons bezit is gekomen, hebt u kunnen lezen in *jaarboek 50*. Naar aanleiding van de *thuiskomst* van het aquarel werd een kleine tijdelijke tentoonstelling ingericht. Door Jaak Slangen werd een schilderij van Frans Lommen aan de HVR geschonken. Het betreft een werk met de basiliek van Sint Odiliënberg in een sneeuwlandschap. Door de heer W. Wolters werd een schilderij van de Brabantse schilder Philibert Foole met zicht op de basiliek aan de HVR geschonken. Alle aangeboden voorwerpen die aansloten op ons collectiebeleid zijn opgenomen in de collectie van de HVR.

001 Het schilderij van Philibert Foole (1914-1978) uit 1944 (Foto: Fred Reihs).

Jaarboek en Klepper

De uitreiking van het 50ste jaarboek, het jubileumjaarboek, heeft op vrijdag 21 september plaatsgevonden in zaal *De Schuur* te Herten. Ter gelegenheid van deze mijlpaal waren de heren van het bestuur en de redactie gekleed in een gouden 'waemeske' en de dames droegen een goudkleurige sjaal. Door middel van een mooie powerpointpresentatie werden de gouden artikelen toegelicht door de voorzitter van de redactie, Chrit Stijnen. Het eerste exemplaar werd aangeboden aan gedeputeerde Hans Teunissen voor zijn inzet voor behoud van het archeologisch erfgoed van de provincie Limburg.

002 Uitreiking van het jubileumjaarboek aan eregast Hans Teunissen (Foto: Pim Ermers).

Het andere eerste exemplaar werd overhandigd aan Jo Schreurs, lid van het eerste uur van de HVR, vanwege het feit dat in alle jaarboeken een artikel is verschenen van zijn hand. De muzikale intermezzo's werden verzorgd door het acapella koor *Pure*. Tenslotte lichtte Jeu Veelen toe hoe de *Index Jaarboeken 1969-2018* tot stand is gekomen. Deze index werd eveneens deze avond gepresenteerd en is aan alle leden gratis verstrekt als cadeau ter gelegenheid van het 50ste jaarboek. Aan de totstandkoming van deze index hebben Ted Jongerius, Marlou Roeleveld-De Ligt, Jo Schreurs, Jeu Veelen en Wim Veelen vele uren besteed. Het is dan ook een waardevolle ingang tot onze jaarboeken.

Het 224 pagina's tellende jaarboek is een prachtige uitgave geworden met interessante verhalen. Wederom een fantastisch werk, natuurlijk van de auteurs maar ook van de redactie bestaande uit Annelies Goossens, Dorine Houbiers-Schmitz du Moulin, Jacqueline Arts-Lebens, Fred Reih, Thieu Steffanie en Chrit Stijnen.

De Klepper is in 2018 vier keer verschenen onder redactie van Chrit Stijnen en Paul Cuijpers.

Monumenten

In 2018 hebben zich niet veel nieuwe ontwikkelingen aan het monumentenfront voorgedaan. Het is een heuglijke feit, dat na een jarenlange restauratie het oude kerkhof van Vlodrop in ere is hersteld. Op 3 maart werd op het kerkhof een herinneringsmonument voor de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog van Vlodrop onthuld waarmee ook officieel een einde kwam aan de restauratie.

De HVR blijft zich inzetten voor het behoud van waardevolle monumentale gebouwen. Al geruime tijd wordt onder meer gepleit voor behoud van het voormalige gemeentehuis van Posterholt aan de Hoofdstraat. Helaas is er ook in 2018 geen duidelijkheid in gekomen. Zolang het gebouw nog staat, is er hoop en heel misschien groeit het besef dat dit gebouw niet verloren mag gaan.

Genealogie

Door de aanschaf van een dubbelzijdige printer heeft de werkgroep *Genealogie* het digitaliseren van de bidprentjes versneld. Ook zijn de leden nog volop bezig met het *Aezelproject*.

Geologie

De geologiecollectie is in 2018 niet verder uitgebreid.

Archeologie

In 2018 hebben leden van de werkgroep *Archeologie* weer meegewerkt aan diverse archeologische projecten. Zo hebben Huub Schmitz, Tim Dziurawski en Jan Notte onder meer meegewerkt aan een archeologisch onderzoek in Buggenum waar Romeinse resten werden gevonden. Ook deed de HVR mee aan de Nederlandse Archeologiedagen. Samen met Geonius en Archeopro werd op de Lorberg te Melick via de methode van weerstandsmetingen onderzoek gedaan naar de resten van de Romeinse villa.

003 Presentatie van het archeologieboekje geschreven door Huub Schmitz (Foto: Margriet van Wandeloo).

Op 13 oktober verscheen het lang verwachte naslagwerk *Vijftig jaar HVR-archeologie, de eerste pijler van de vereniging* geschreven door Huub Schmitz. De presentatie vond plaats op het zonovergoten terras van het Roerstreekmuseum. Het was de laatste activiteit in het kader van het vijftigjarig bestaan van de Heemkundevereniging Roerstreek. Het eerste exemplaar werd aangeboden aan Jet Schmitz, de vrouw van Huub. Het naslagwerk geeft een overzicht van de belangrijkste archeologische vondsten in de Roerstreek en is te koop in het Roerstreekmuseum.

Op 28 november vond aan de voet van de Lorberg de onthulling plaats van een 2,2 meter hoge metalen speer. De speer markeert een archeologische vindplaats, meer specifiek het villaterrein van Melick. Deze speren worden door heel Limburg geplaatst en vormen een ArcheoRoute. De intentie van de ArcheoRoute is om tot nu toe gesloten vindplaatsen te 'openen'. Met moderne technieken wordt het archeologisch verhaal verteld.

Vanuit het Roerstreekmuseum vertrok het gezelschap bestaande uit gedeputeerde Hans Teunissen, burgemeester Monique de Boer-Beerta, een afvaardiging van de VVV en de HVR met de geluksexpres naar de Melicker Oheweg in Melick voor de onthulling van de speer, de enige in de Roerstreek. De HVR heeft deze locatie voorgesteld en het is de eerste stap om het Romeins verleden van de Roerstreek in beeld te brengen.

004 De speer aan de Archeoroute in de Melicker Ohe (Foto: Pim Ermers).

Biologie

In 2018 had de werkgroep *Biologie* 24 wandelingen opgenomen in haar jaarprogramma. De eerste wandeling vond traditiegetrouw plaats in Hoosden op 9 april. Ook de afsluitende wandeling op 24 september heeft in hetzelfde natuurgebied plaatsgevonden. Margriet van Wandeloo doet in de *Klepper* uitgebreid verslag van de wandeltochten van deze natuurliefhebbers. Door hun vast wandelprogramma weten ze precies wat er veranderd is in één jaar tijd. Je kunt ze dan ook gerust bestempelen als natuurwachten.

Bibliotheek en documentatie

In 2018 heeft de werkgroep *Bibliotheek en Documentatie* bestaande uit Jeu Veelen, Ted Jongerius en Jo Schreurs de werkzaamheden inzake het opschonen van de bibliotheek van de HVR grotendeels afgerond. Hiermee zijn de werkzaamheden echter niet gedaan. De HVR-bibliotheek blijft natuurlijk groeien.

Activiteiten

Op 25 januari werd voorlopig voor de laatste keer de film *Operatie Blackcock* vertoond in het museum. De zaal was ook deze keer goed gevuld. Het was de vijftiende voorstelling en in totaal hebben 600 mensen de film gezien. Een geweldige prestatie van Paul Cuijpers met steun van Alex Peeters en Fred Reihs.

Op 15 april vond de *Carrousel van muziek door de eeuwen heen* plaats, de muzikale afsluiting van het jubileumjaar 2017. In samenwerking met de Priorij en het kerkbestuur heeft de HVR onder leiding van Peter Goldsmits, Marlou Roeleveld en Gerard Sars voor een geweldige afsluiting van het feestjaar gezorgd. Met hulp van meer dan vijftig vrijwilligers van de HVR en van diverse muziekgezelschappen hebben 400 mensen de kerkberg bezocht. Een geweldig evenement.

005 Dubbelkorige blaasmuziek door een ensemble van fanfare Sint Wiro uit 't Reutje (Foto: Rika Reihs).

Door de commissie *Lezingen* bestaande uit Alex Peeters, Wies van der Varst, Margriet Larik, Wim Demartean en Paul Cuijpers zijn in 2018 de volgende lezingen georganiseerd:

9 januari Rob Dückers over *De schilder Johan Maelwael*;

20 februari Peer Boselie over *In balans met spijs en drank, drie eeuwen Limburgse recepten*;

6 maart Olaf op den Kamp over *De Roer van bron tot monding*;

10 april Rainer Röder over *De bruinkoolwinning in Garzweiler*;

6 mei Maurice Heemels een rondleiding op de begraafplaats Kapel in 't Zand;

11 september Mariska van Wijk-Dirkx over *Joep Nicolas*;

9 oktober Ton van de Wijngaard over *De Limburgse streektaal*;

6 november Lieve Weetjens over *Maaseik, een grensgeval*;

24 november een fietstocht langs de Roer verzorgd door Benoit Locht;

18 december pastoor Van Kan over *Kerstmis door de eeuwen heen*.

In het Roerstreekmuseum werd in 2018 door het IVN een vijfdelige cursus verzorgd die gecoördineerd werd door Alex Peeters.

Op 14 juni vond de presentatie plaats van het boek *Staatsmijn Beatrix, gemiste kans of zegen*. Het is geschreven door Luc Wolters in opdracht van Ab Rongen, Evert Rongen en Hein van der Bruggen. De HVR en RURA hebben hierbij informatie verschaft. Het boek is te koop in het Roerstreekmuseum.

006 Omslag van het Beatrixboek geschreven door Luc Wolters (Foto: Fred Reihs).

Op 26 augustus werd de (bijna) jaarlijkse boekenmarkt gehouden in de Beuk in Posterholt.

Op 21 september werd Marlou Roeleveld-De Ligt blij verrast met een lintje. De koninklijke onderscheiding werd haar opgespeld door de burgemeester van Roerdalen Monique de Boer-Beerta in Priorij Thabor. Een meer dan verdiende beloning voor het vele werk dat Marlou verricht.

Op 27 oktober heeft in het Roerstreekmuseum de presentatie van het boek *Tussen Gemeente en Landschapspark, zes generaties boeren op Mortelshof (1829-2005)* plaatsgevonden. Het boek werd geschreven door Jaak Slangen. De eerste drie exemplaren werden uitgereikt aan gedeputeerde Hubert Mackus, aan een vertegenwoordiger van het

Limburgs Landschap en aan Ronny Verhoeven, buurman van Mortelshof. Het boek is te koop in het Roerstreekmuseum.

De *Clubkas Campagne* die de Rabobank in 2017 organiseerde, heeft weer een mooie financiële bijdrage opgeleverd en kan daarmee als succesvol worden betiteld.

In 2018 is de commissie *Digitalisering* opgericht. Deze commissie bestaande uit Dorothé Brok, Math Vollenbronck, Piet van de Venne en Alex Peeters heeft zich tot doel gesteld om alle informatie die bij de HVR aanwezig is, te digitaliseren.

Ledenbestand

Eind 2018 bedroeg het ledenbestand 714 leden en bleef daarmee stabiel.

Bestuur

Het bestuur kwam in 2018 elf maal in vergadering bijeen. De algemene ledenvergadering werd op 18 mei 2018 gehouden. Alle zittende bestuursleden, van wie de bestuurstermijn was verstreken, stelden zich herkiesbaar en zijn bij acclamatie herkozen. Ter aanvulling van de vacatures in het bestuur zijn twee nieuwe leden toegetreden. Het zijn Anneke Veelen en pastoor Jos. L'Ortye. Anneke zal zich voornamelijk bezighouden met PR-zaken en pastoor L'Ortye zal onder meer de werkgroep *Kruisen en Kapellen* ondersteunen.

De liquiditeitspositie van de vereniging is weliswaar prima, maar toch is door het bestuur besloten tot een contributieverhoging met name voor het financiële beleid op lange termijn. De HVR wil vergroenen en verbouwen. Hiermee zijn de nodige kosten gemoeid en derhalve wil het bestuur de financiële buffer vergroten. De ledenvergadering is unaniem akkoord gegaan.

Dank

Zoals gebruikelijk wil ik ter afronding van het jaarverslag mijn dank uitspreken aan alle vrijwilligers die het mogelijk maken het museum en de vereniging 'draaiende' te houden.

Ten slotte traditiegetrouw ook een woord van dank aan onze trouwe begunstigers. Mede door hun bijdrage kunnen wij onze doelstellingen uitvoeren en kunnen we ervoor zorgen dat ons erfgoed behouden blijft.